VIERDE JAARGANG
N° 23

KUIFJE

IEDERE DONDERDAG

In Nederland : 30 cts.

5,00 FRS

Op het ogenblik dat de blanken de rivier willen oversteken worden ze door de Sioux overvallen Wie zal deze slag winnen ?

(Zie blz. 14.)

DIE UIT UW HAND KOMT ETEN...

De schildpad, die in je tuintje loopt, zal je na een paar dagen reeds kennen en het is een waar genoegen te zien hoe ze een blaadje sla uit je hand komt eten. « Suzie » is bovendien zacht van aard en het is interessant haar doen en laten na te gaan.

De schildpadden « Suzie », die heel Amerika amuseren, zijn in helle kleuren geschilderd zodat ze van op grote afstand te zien zijn.

Bestel een schildpad voor je eigen tuintje of schenk ze aan een vriend; hij zal er veel pret aan beleven. Organiseer schildpaddenkoersen!

Je hebt nooit in je leven zo iets grappigs gezien!

BESTELBON

Stuur me onmiddellijk :

.....Schildpadden « Baby Suzie » geschilderd als een Lievevrouwebeestje of met een klavierblad op de rug ..... Frs. 95.—

.....Schildpadden « Baby Suzie » met vijf woorden op de rug — hierbij aangeduid. (B.v. : Gelukkige Verjaardag, enz.) .....

..... Frs. 115.—

..... Schildpadden « Suzie » (groot model) die zich gemakkelijk laten africhten. Beschilderd ..... Frs. 195.—

Ingesloten Frs. 30.— voor het inpakken en het verzenden van het levend dier.

M. .....

Adres .....

.....

Terug te zenden aan SUZIE, Genevestraat, 496, Brussel. Tel. : 15.68.71.

KUIFJE *aan het woord*

De Zondagse uitstapjes.

VORIGE Zaterdag dacht ik : « Als 't morgen nog zulk 'n heerlijk weertje is, dan blijf ik voor geen geld ter wereld in de stad. Ik trek er op uit ! »

Om zes uur was ik reeds uit de veren en keek eens naar de vier windstreken : Ja 't zou mooi worden ! Ik pakte m'n rugzak en fietste gezwind de stad uit. Nauwelijks was ik tien minuten op de grote baan of ik moest aanhoudend uitwijken voor lange slierten fietsers, die vrolijk bellend en roepend, achter mij kwamen gebold. Er marsjeerden ook groepen flinke meisjes en jongens over de wegen. De lucht schalde van hun helle, blije liederen !

Het verheugde me deze uittocht uit de muffe stad te zien. Die meisjes en jongens zouden tenminste niet in donkere bioscoopzalen zitten doch profiteren van de zon, de lucht en het groen. Ze zouden gezondheid en nieuwe krachten opdoen !-

's Avonds nam ik m'n terugweg dwars door het zoniënwoud, het schemerde reeds en de wandelaars waren zeldzaam. Ik genoot van de stilte en keek rond mij in het bos... Dat was een teleurstelling want, waar ik ook zag, overal lagen er blikjes, papieren, schillen van oranjeappels en bananen verspreid en lagen er afgebroken takken...

Het zijn zeker geen Kuifjesvrienden geweest die hier vandaag kampeerden, dacht ik, want die eerbiedigen de natuur en de schoonheid van het bos. Zij zullen er wel over waken, dat men op het plekje waar zij een genoegelijke Zondag doorbrachten geen papieren en geen afval vindt en dat er geen enkele boom of struik geschonden werd.

Kuifje

ONZE BRIEVENBUS

Erwin de Rammelaere, Mechelen. — Nog niet zo lang geleden ontving ik een kaartje van je waarvoor ik van harte dank. Ik hoop dat je voldoening gekregen hebt en dat het ontbrekende nummer opgezonden werd. Hoe gaat het op school ? Welke verhalen in « Kuifje » lees je het liefst ? Beste groeten.

Herman Schouteet, Borgerhout. — Lang geleden dat ik van jou nog iets mocht vernemen. Hoe staat het met de voetbalploeg ? Nog altijd even veel moed ? Hartelijk.

Gustaaf Mariën, Berlaar. — Hallo ! Hallo ! Kuifjesclub van Berlaar ! Hoe gaat het er mee ? Nog geen nieuwe leden aangeworven ? Hebben jullie nu reeds beproefd een zeilvliegtuig te bouwen ? Het zou me verheugen van jullie weer eens een briefje te krijgn. Tot genoegen.

Jacques van Innes, Gent. — Nu ik toch mijn oude trouwe vrienden gedenk in deze brievenbus wil ik je niet vergeten. Hoe gaat het op school ? Worden de examen reeds voorbereid ? Beleef je nog evenveel plezier aan de albums en aan « Kuifje » als een jaar geleden ? Hartelijkste groeten ook aan je ouders.

Jozef Fossé, 80, Vandenhovenstraat, Sint-Pieters-Woluwe. — Wenst reeds gerijme tijd in briefwisseling te treden met een Kuifjeslezer die, net als hij, Engels leert om in de taal van Albion te corresponderen. Verder zou deze correspondent moeten houden van muziek en reizen en... (dat voeg ik er bij) dichterlijk aangelegd zijn, want Jozef Fossé maakt soms gedichten. Wie zal deze oproep beantwoorden ?

KUIFJE

Administratie, Redactie en Publiciteit :

Lombaardstraat, 55 Brussel.

Uitgever-Bestuurder : R. LEBLANC.

Drukkerij : C. Van Cortenbergh, Keizerstraat, 12, Brussel. — Alle rechten voorbehouden voor alle landen.

De wonderbare avonturen van de ★ GAMY ★ pop

De prins ziet Ezelsvel en is stomverbaasd! Zijn hart klopt onstuimig... Hij springt van zijn paard en snelt op haar toe.

De pop « Gamy » zegt Ezelsvel vaarwel, haar wachten nu andere avonturen...

Niet lang daarna komt ze boven een uitgestrekt en somber woud.

Een meisje loopt zingend over de zandwegeltjes. Ze draagt een korfje...

(Wordt voortgezet.)

PRINSES ZULIMA

TEKST EN TEKENINGEN VAN SALOMONE

Prins Ismaïl heeft zijn verloofde, prinses Zulima, verlaten om zijn koninkrijk te heroveren. Intussen verklaart Abdul-Key de oorlog aan de vader van Zulima. Ismaïl komt in Asciab en besluit de onwettelijke heersers uit deze stad te verdrijven...

ISMAIL GEEFT ZIJN SOLDATEN NAUWKEURIGE BEVELEN.

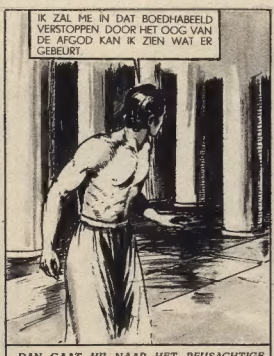

DAN GAAT HIJ NAAR HET REUSACHTIGE BEELD WAARAAN DE TEMPEL GEWIJD IS.

ISMAIL LAAT ZICH IN DE STENEN BOEDHA GLIJDEN EN TREKT ZICH ZOVER OP DAT HIJ DOOR HET OOG ZIEN KAN...

NA VELE UREN WACHTEN ZIEN DE SOLDATEN VAN ISMAIL EEN GROEP GESLUIERDE MEISJES IN DE TEMPEL KOMEN.

ZONDER DAT ZE KUNNEN GEZIEN WORDEN ZIJN ZE GETUIGE VAN DE PLECHTIGHEID WELKE IN DE TEMPEL VOLTROKKEN WORDT. DE JONGE MEISJES ONTSTEKEN HUN FAKKEL AAN HET VUUR DAT VOOR HET AFGODSBEELD BRANDT.

DAN VORMEN DE MEISJES EEN KRING TEMIDDEN VAN DE GROTE ZAAL.

DAAR ZE NIET VERMOEDEN DAT ZE BESPIED WORDEN GAAT DE EIGENAARDIGE CEREMONIE VERDER. OPEENS LOOPT EEN VAN DE MEISJES WEG... HET IS DE GEHEIMZINNIGE DIE EEN PAAR UUR GELEDEN...

... DE ZWAKKE PLAATS VAN DE REUS AAN ISMAIL BEKEND MAAKTE...ZONDER AARZELEN KRUIPT ZE OP DE VOET VAN HET AFGODSBEELD...

(Wordt voortgezet.)

Hassan de Dief van Bagdad

door Jacques Laudy

Om met prinses Zobeïde te kunnen trouwen, besluit Hassan de sleutel van het Maanpaleis uit de Vervloekte Woestijn te halen. Intussen wordt de prinses door de groot-vizier van het hof in een bewusteloze slaap gedompeld. Timoer, de khan van Mongolië, maakt zich op sluwe en listige manier meester van Bagdad...

(Wordt voortgezet.)

HET SPAANSE SPOOK

Tekst en tekeningen door Willy VANDERSTEEN

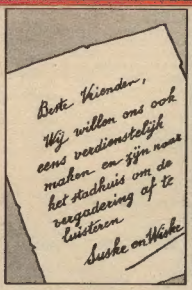

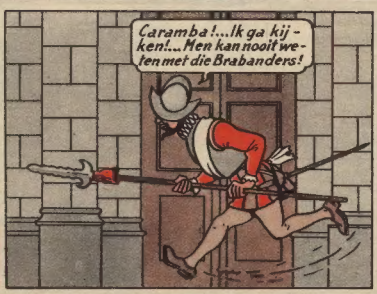

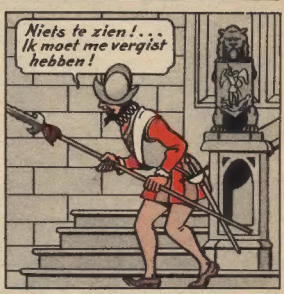

(Wordt voortgezet.)

Kleine Geschiedenis der muziek

DE GESCHIEDENIS DER MUZIEK

DE EERSTE COMPONISTEN DER POLYPHONISCHE MUZIEK

(Ars Antiqua.)

DE vorige maal heb ik jullie gesproken over de polyphonie en de wetten waarop zij berust. Wie waren nu de eerste componisten van deze nieuwe muziekvorm ? De namen *Léonin* en *Perotin*. bijgenaamd « De Grote », waren de eersten die haar op het einde van de XIIe eeuw in de Notre-Dame van Parijs beoefenden. Zij stichtten een school en verrijkten de Notre-Dame met hun composities.

In die tijd ontstond de gedirigeerde of geleide vorm d.w.z. dat de cantus firmus of het hoofdthema niet meer een gregoriaanse zang doch een zang met vrij rythme was. Het is niet zeker dat Perotin de uitvinder van de *motet* (kerkelijke zang) is, doch hij heeft deze tot een grote perfektie gevoerd. Het is een zang die uit een Latijnse tekst getrokken is, doch in de gewone spreektaal gezongen wordt en waarin iedere ieder woord één noot krijgt, dit voor wat betreft de tenorpartij of leidende zang.

Een genre dat veel beoefend werd en zeer in de smaak viel was de *canon*. Een zang waarin de melodie herhaald wordt door alle partijen, waarvan elk op een ander ogenblik inzet. Canons hebben jullie op school zeker al geleerd. « Broeder Jacob » dat eigenlijk van Engelse oorsprong is, stamt uit deze tijd. Het *rondo* eveneens van Engelse oorsprong was de voorloper van de *canon*. Al deze nieuwigheden konden natuurlijk niet doorgevoerd worden met de primitieve wijze van notenschrijven die men bezigde.

Waardebepaling der noten.

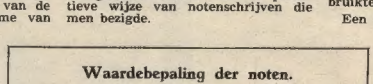

De hoogte der tonen werd thans aangeduid door één, twee en later door drie horizontale lijnen respectievelijk voor fa, do en la. Daar de noten der polyphonische muziek niet meer even lang waren, deed zich nog een andere noodwendigheid voelen. Om juist te kunnen zingen of spelen was het toch noodzakelijk dat men de duurtijd van iedere noot kende en dat moest aangeduid worden.

Zo kregen de noten thans een waarde en had men : de grondtoon of *maximumnoot*, de *lange*, de *korte* de *halflange*, de *uiterst kleine* of *minimumnoot* en de *half-minimumnoot*.

Eigenaardig is dat al deze noten (met uitzondering van de laatste) deelbaar waren in tertsen en dat Perotin in de Notre-Dame te Parijs steeds de maat in drie tijden gebruikte.

Een eeuw later kwam men er toe een noot in twee te verdelen.

Het zijn de componisten Robert de Sobilon, Jean de la Croix, Jean de Garlande en Francon die naast Perotin een grote vooruitgang in de polyphonie en de schrijfwijze van de muziek bewerkt hebben. Men mag zeggen dat de Notre-Dame te Parijs de wieg der eerste polyphonische muziek was die een grote bloei tegemoet gaat in de Nederlanden, Italië en Spanje.

Het primitieve tijdperk der polyphonie wordt door de historici « Ars Antiqua » geheten, het daarop volgende tijdperk heet « Ars Nova » en daarover spreek ik jullie een volgende maal.

RE - MI.

DE AVONTUREN VAN KWIK EN FLUPKE

HET CIRKUS

ALEX DE ONVERSAAGDE

Tekst en tekeningen van J. Martin

Alex heeft zijn tegenstrever, Brutus, verslagen, doch de koers wordt als onregelmatig bestempeld en Alex zal Brutus in een gladiatorenstrijd moeten bekampen...

Enkele uren later... Pompejus heeft een onderhoud met zijn vertrouweling.

Je voorstel is uitstekend! Niemand zal ooit vermoeden dat wij de touwtjes in handen houden.

Deze vertrouweling is de Griek Arbaces.

Het zal niet meer nodig zijn je als vrouw te verkleden, Arbaces. Marsalla zal onze voorstellen aannemen en Brutus zal Alex morgen wel een lesje geven.

Marsalla zal toeslaan, daar twijfel ik niet aan. Die tegenslag in het cirkus heeft hem totaal geruineerd, maar ben je er zeker van dat Brutus Alex kan verslaan?

Ik ben er zeker van! We geven aan Alex een zwaard waarmee hij niets kan uitrichten en de « lanista », die de strijd controleert, is een man die volledig aan mijn kant staat.

Prachtig... Hier is een dienaar!

Excellentie, generaal! Marsalla aanvaarde uw uitnodiging. Hij is hier.

Laat hem binnen komen.

Welkom, generaal! Zet je. O ja, m'n vriend Arbaces ken je zeker reeds?...

Bij deze woorden richt Marsalla het hoofd op, en staat als aan de grond genageld.

Arbaces?... Maar, ik dacht dat...

Ik ben te Rhodos op mirakuleuze wijze ontsnapt, generaal! Indien je dit niet vroeger wist, is het omdat het in mijn eigen belang was dat je mij buiten strijd waande. Nu verschijn ik weer, maar... wij kunnen vrienden worden indien je 't wenst...

Ik heb je laten roepen, Marsalla, om je een voorstel te doen... Ik zorg er voor dat Alex morgen door Brutus verslagen wordt... Maar je moet me beloven te gehoorzamen naar mijn bevelen te schikken. Indien je weigert, is het vanzelfsprekend dat Alex overwint. Dat betekent dan je ondergang...

Verborgen achter een zware voorhang heeft een dienaar ieder woord van het gesprek opgevangen...

Ik neem je voorstel aan, Excellentie. Ik sta tot uw dienst.

Een paar minuten later verlaat de dienaar zijn schuilplaats en daalt vlug de trap af...

Zonder dat de wachters hem kunnen zien, sluipt hij door de tuinen van het paleis.

Lenig als een kat hijst hij zich over de omheining. Er valt echter een stuk steen naar beneden.

Een helper wacht achter de muur.

Eindelijk! Je hebt lawaai gemaakt, de wachters zullen alarm geven.

De uren gaan voorbij...

Alex werd van zijn klederen beroofd en in een kelder onder het amphitheater opgesloten. Hij heeft van de hele nacht niet kunnen slapen en denkt aan het gevecht dat hem wacht.

Hij huivert... Ineens schemert er licht in de kerker. Hij hoort voetstappen.

Het uur is toch nog niet aangebroken!... Wie mag dat zijn?...

(Wordt voortgezet.)

DE RODE GODEN

door **Jean d'Esme.** Tekeningen : **Jean-Léon Huens.**

NEEN, mompelde hij, neen, ze is niet op de missiepost. En toch zei ze dit aan de boy, en nooit heb ik haar horen liegen. Misschien heeft ze, daar ik zo lang uitbleef, willen weten hoever wij met onze toebereidselen waren.

Hij klampte zich vast aan die vage hoop, en dacht :

— Ja... zo zal het zijn... Maar waarom te voet. Waarom ?

Plots verscherpte zijn angst. Luidop schreeuwde hij :

— Ik kan niet langer wachten, ik moet zekerheid hebben. Gebeure wat wil, ik ga er heen.

Hij keerde zich naar de boy en riep :

— Sao. Ik ga tot bij de Pater. Komt juffrouw terug tijdens mijn afwezigheid, verwittig mij dan dadelijk.

Met een paar sprongen was hij de trap af.

Vóór de post van de soldaten bleef hij een ogenblik stilstaan om enige bevelen aan de cai te geven.

— Open de poorten en maak de sampan gereed om de arroyo over te steken. Ik ga naar de missie.

En hij zette het op een drafje naar de stallen.

De poney draafde doorheen de steeds neervallende regen. Zijn hoeven drongen diep in de sponsachtige bodem van de vlakte, zodat het slijk langs alle kanten uiteen spatte.

Doch Pierre voelde de striemende regen niet; hij tuurde de duisternis in. Steeds spoorde hij zijn beest meer en meer aan, dat hijgde, terwijl de wrange geur van zweet opsteeg.

Plots stonden daar vóór hem de omheiningen van de missie als een nog donkerder massa in de duisternis. Daar was de poort.

Pierre sprong van zijn paard, en riep.

Pierre de Lursac, administrateur in Indo-China, Wanda Redeska en pater Ravennes zijn sedert weken zonder nieuws van luitenant Redeski, broeder van Wanda. Deze laatste vernoemt dat de jonge luitenant door de heks Jieng gevangen genomen werd. Wanda besluit met de stoet vrouwen, die naar de Pou-Kas gaan, het verboden gebied binnen te dringen. Lursac stelt Wanda's verdwijning vast.

De minuten verliepen, die Pierre wel uren toeschenen.. Toen knarste de poort op haar hengsels, ging spleet-open. Pierre stootte ze ruw open, duwde de catechumeen hard terzijde en snelde vooruit. Hij stak de stille en slapende binnenplaats over, beklom met drie treden tegelijk de trap die naar de slaapplaats van de pater leidde. Doorheen de spleten van de deur zijpelden dunne lichtstraaltjes.

— Daar is zij... ze praten nog, zuchtte hij.

Hij trommelde met de vuist op de deur. Dadelijk echter laaide zijn angst weer op. De deur werd opengemaakt. In de deuropening verscheen Pater Ravennes, met een lamp in de hand. Hij was helemaal gekleed, met een regenmantel over de schouders.

— Wie daar ?

Hij hief de lamp hoger op. Het licht viel over Pierre; vlug stapte hij op hem toe.

— Lursac, lieve Hemel ! Hoe ziet jij er nu uit ? Ik wou net naar de post komen. Weet jij ?

Een rauwe kreet ontsnapte aan zijn keel :

— Wanda ?... Waar is Wanda ?

De priester bekeek hem. Hij merkte het van smart verwrongen gelaat van de jonge man, zijn angstige blik, zijn beslijkte en bemorste kleren.

Zijn stem klonk milder :

— Kom er in, zei hij. Kom binnen... ik moet je praten.

Hij nam Lursac bij de arm en duwde hem de kamer in. Neergezeten op het enige bankje, boog hij het hoofd en sloot de ogen. Een beeld van volslagen ellende en hopeloosheid.

De Pater had de lamp op tafel geplaatst. Peinzend aanschouwde hij de jonge man.

Lang zwegen beiden, elk de loop van hun gedachten volgend. Toen hief Pierre de ogen op naar de missionnaris.

— U hebt haar niet gezien, nietwaar ? vroeg hij.

Zijn stem beefde, en scheen bij pozen te breken. Hij hield op. De priester naderde, aanschouwde hem langen tijd; eindelijk schudde hij het hoofd.

— Neen, maar zij schreef mij.

Hij taste in zijn zakken, reikte toen een blad papier aan de jonge man.

— Hier, neem dit en lees.

Pierre richtte zich bruusk op, zijn aangezicht vertrok. Zijn stem klonk heel anders toen hij nu vroeg :

— Ze heeft u geschreven. Waarom ?

— Lees, herhaalde de priester zachtjes.

Hij rukte de brief uit de handen van de pater en las :

Eerwaarde,

Ik durf niet aan Pierre schrijven. Ik heb Jieng gezien... De zesde maanbedevaart trekt deze nacht naar haar geheimzinnig rendez-vous, dat ik niet ken. Ik weet nu dat Michel nog in leven is. Ik verkreeg dat ik met de vrouwen mocht meegaan, en had de moed niet om op de expeditie van Pierre te wachten. Hij zou mij overigens niet hebben meegenomen. Waarschuw hem en vergeef mij de angst die ik u beiden bezorg...

WANDA.

Pierre verbleekte. Hij schreeuwde :

— Ze hebben haar in een hinderlaag gelokt... ze is verloren... verloren..

Zijn hart brak. Hij hief naar de priester zijn van smart verwrongen gelaat.

— Ik kan dat niet begrijpen... ik hou van haar... ik hou van haar...

De missionnaris nam zijn handen in de zijne.

— Mijn beste kerel, zei hij, ik begrijp jouw angst. Maar er is nog niets verloren. Ik heb mijn vertrouwbaarste man naar het dorp van Jieng gezonden. Hij moet het spoor van Wanda Redeska volgen, en alle nuttige aanwijzingen verzamelen die ons onderzoek kunnen vergemakkelijken. Laten wij op hem wachten...

— Maar we verliezen onze tijd... en Wanda...

De priester luisterde aandachtig naar de geluiden van de donkere nacht.

— Neen, wedevoer hij, voor de dageraad kunnen we niets ondernemen noch beginnen.

En hij herhaalde :

— Laten we wat wachten.

(Wordt voortgezet.)

Plots stonden daar vóór hem de omheiningen van de missie als een nog donkerder massa in de duisternis...

SLINGER EN CATAPULT

JULLIE kennen allen het befaamde gevecht tussen de jonge David en de reus Goliath, en de nederlaag van deze laatste. Het wapen van de overwinnaar was allereenvoudigst : een slinger.

Dit wapen bestaat hoofdzakelijk uit een lederen beursje aan twee riemen, de ene langer dan de andere. Voor het gebruik moet men het uiteinde van de langste riem rond de rechtse pols draaien, en hem over de hand laten lopen. In dezelfde hand houdt men het uiteinde van de andere riem. Het beursje hangt dus op ongeveer twintig centimeter onder de hand. Men legt daar een steen in. Men zwiert met de slinger en lost op het geschikte ogenblik de kortste riem. De steen vliegt dan met grote kracht uit het beursje. Onnodig hieraan toe te voegen dat het een gevaarlijk instrument is, vooral omdat het uiterst moeilijk is goed te mikken met een slinger, en dat die steen om het even waar kan terecht komen.

SLINGER

Een catapult is veel praktischer; ze bestaat uit een houten vork waaraan een elastiek of beursje is bevestigd. Als kind ging ik daar dikwijls mee op leeuwerikenjacht en plaatste er kleine jachthagel in. Ik zou niet durven beweren dat ik veel schoot, maar toch viel het wel eens voor. In het doelschieten was ik in ieder geval heel knap.

Ik vond echter beter. Op het college bracht de zeer nauwkeurige beschrijving door Caesar, in zijn geschiedenis van de Gallische oorlog, over de romeinse wapens mij op het gedacht er maquetten van te maken. Zo had ik een catapultje gefabriceerd (ik tekende het hier voor jullie) van tien centimeter lang. Het origineel ervan was wel vier à vijf meter lang, en men kon er rotsblokken van zowat honderd kilo mee wegslingeren.

CATAPULT

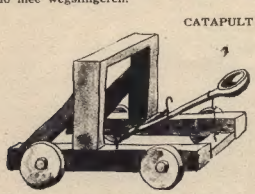

Het raam bestond uit bijeengebrachte contreplaqué, op vier wielen uit een dik blauw potlood gesneden. De hefboom was een mooie mostaardiepel, uit palmhout (we waren toen in Dijon, het vaderland van de goede mostaard); die hefboom zat in een caoutchouc-streng ingewerkt (uit oude bretellen), opgedraaid en strak gespannen.

Jullie snappen gemakkelijk hoe dat werkte : een erwtje in de lepel, en deze horizontaal achterwaarts getrokken, en met de vinger vastgehouden. Als men dan de lepel loslaat, veert die naar boven, botst tegen de dwarsligger op, en het erwtje beschrijft een mooie boog, bereikt haar doel... of mist het.

Ik vond heel vlug navolgers in de hele klas, en menige speeltijd brachten we voortaan door met catapult-schietoefeningen.

Z Zonnebloem

De Geschiedenis der Schoonheid

DE HOOG- EN LAAT-RENAISSANCE IN ITALIE

Architektuur- en Beeldhouwkunst.

OMSTREEKS 1500 veranderde het toneel en ook de geest van de Renaissance. Rome nam de leiding over onder de regering van de Pausen Julius II en Leo X.

De Oudheid waarvan er te Rome nog vele indrukwekkende overblijfsels waren, wordt grondig bestudeerd en trouw nagevolgd.

Een grote figuur uit deze tijd is de architekt Bramante *(1440-1514) die eerst te Milaan en later te Rome werkte en door de Paus met de bouw van de nieuwe Sint-Pieterkerk belast werd. Hij ontwierp een plan in de vorm van een Grieks kruis, dat thans nog in vele kerken gevolg wordt, met een reusachtige koepel in 't midden en kleinere koepels in de hoeken der kruisarmen. Toen Bramante stierf, was er nog weinig van uitgevoerd en werd zijn werk door Michelangelo voortgezet.*

De grootste beeldhouwer uit deze periode, die tevens schilder en architekt was, is ongetwijfeld de titaan : Michelangelo *(1475-1564), de man die in zijn beelden een onstuimige levensenergie, dynamische beweging en kracht wist te leggen. Zijn figuren zijn daarenboven bezield door een sterk innerlijk leven. Michelangelo schiep onsterfelijke werken zoals :* de Madonna der Medici, de Graflegging, de graftomben *van Paus Julius II en van Julius en Laurent de Medici, enz., enz.*

Een rijke krans van anekdoten werd om deze gigant gesponnen. Pietro Torrigiano, een jonge kunstenaar, sloeg hem tijdens een onenigheid inzake kunstkritiek het neusbeen stuk. Daardoor was Michelangelo z'n leven lang ontsierd en daar hij zijn hele leven naar schoonheid zocht en dorstte, ondervond hij dit als een smaad. Zijn drang naar schoonheid en scheppend werk werd er echter nog door aangevuurd en zo kwam dit kleine ongeval hem innerlijk ten goede.

Men vertelt ook dat de ceremoniemeester van de Paus niet kon opschieten met Michelangelo en ondermeer niet akkoord was met Michelangelo's « Laatste Oordeel » in de Sixtijnse kapel. Als antwoord op een boosaardige uitval aan 't adres van de beeldhouwer kreeg Minos, de vorst van de hel, het uiterlijk van de ceremoniemeester. Deze beklaagde zich bij de Paus over zulke beleediging, doch die antwoordde : « Als je in 't vagevuur zat kon ik misschien nog iets voor je doen, maar tot in de hel strekt mijn macht niet ! »

In de baard van Michelangelo's Mozes zou men bij speciale belichting het profiel van Paus Julius II en in de haarbos nog andere figuren uit die tijd kunnen herkennen. Met veel fantasie is dit misschien wel mogelijk, maar zeker is het feit dat, men onder de rechterknie van Mozes nog sporen van een paar forse hamerslagen kan ontdekken. Als het beeld van Mozes voltooid was stond Michelangelo er naar te kijken en riep opeens : « Waarom spreek je toch niet ! » en gaf Mozes daarbij een paar krachtige hamerslagen onder de knie.

Voor vijgenbrood, meloenen en forellen maakte Michelangelo op bestelling grafschriften. Hij schreef ook mooie sonnetten.

Zijn tijdgenoten hadden een aanbiddende verering voor hem.

Oud en uitgeput liet hij zich nog naar de Sint-Pieter brengen. Een vriend zei hem toen, dat hij niet meer alleen aan de kunst, doch ook eens aan de dood moest denken. Daarop antwoordde Michelangelo : Ik denk altijd aan de dood, maar niet met vrees zoals jullie. Ik heb het leven bemind en neem ook de dood, die uit de hand van de Allerhoogste komt, met vreugde aan.

« Mozes » van Michelangelo.

DE STRATO H.22

de avonturen van JO en JETJE DOOR HERGÉ

Jokko, gevolgd door een Eskimo, zoeken Jo en Jetje die in de sneeuw verdwaald zijn. Gelukkig worden ze gevonden!

(Wordt voortgezet.)

HET ZWARTE GOUD

De nieuwe avonturen van Kuifje en Bobbie

De zoon van Mohammed Ben Kalish Ezab werd ontvoerd. In het bijzijn van Kuifje ontvangt de emir een brief, waaruit blijkt, dat hij zijn zoon nog terug zal kunnen zien, mits hij aan de Engelsen weg. Bab El Ehr. »

Ha! Bab El Ehr! Bab El Ehr! Hondenjong! Apengebroed! Rover! Bandiet! mijn wraak zal verschrikkelijk zijn! Ik laat je villen! Ik laat je roosteren! Ik trek je één na één alle haartjes uit je baard... Ik zal je laten in - peperen wacht maar...

Maar we moeten handelen!... Ik moet mijn militaire raadsman spreken!...

Ach God!... Zijn wagentje!...

Ooeii! Ooei! Ooei! Mijn kleine Abdullah!... Ach waar ben je? M'n zoon, m'n suikerboon!... Ooei! Ooeii!... M'n duifke... Ach! Ach Ach!

Wees kalm, hoogheid!

Ooeii!... Mijn engeltje... Ooeii! Ooeii!

Mijn kleine Abdullah! Aaaach!... Aaaach!... Aaaach!...

Tsjoem!... Aaaa... Tsjoem!... Aaaa... Tsjoem!...

Zie-je... Aaa Tsjoem!... Dat is een van de laatst uitenstreken van mijn zoon... Dat niespoeder... Aaaa Tsjoem!... Hij had die doos voor zijn verjaardag gevraagd... Ach, arme lieveling!

Enkele ogenblikken later...

Dat is Youssouf Ben Moufrid, mijn militaire raadsman, die ons zijn plan zal uiteenzetten... Een sigaret?

Neen, dank u, ik rook niet.

Heer... Over drie uur staan er honderd ruiters klaar om de mannen van Bab El Ehr te achtervolgen... Ik heb reeds enkele verkenners uitgezonden om hun spoor te zoeken... Kort en goed kan ik u zeggen dat...

PSSJT

Bij Allah!... Mijn engeltje heeft mijn beste havana's voor dit spul geruild! Is dat niet prachtig?

Ach m'n lief goudstukje!...

PSSJT

Bij de baard van de profeet! Die lelijke aardworm heeft het zelfs aangedurfd ook mijn sigaretten te verwisselen met dat vuil goedje...

(Wordt voortgezet.)

TORKE LAMBERECHTS

Op de grote markt te Mechelen staat er een druk bezochte herberg « Glasgow ». De naam van de bekende Schotse industrie-stad betekent een fameus ikchtpunt in de geschiedenis van de Belgische voetbalsport omdat de Belgen er in gelukten de Schotse grootmeesters in eigen land te verslagen. Die schitterende match was voornamelijk het werk van twee mannen, Freddy Chaves en de Mechelaar, Torke Lambrechts. Voor deze laatste, die als jonge Rode Duivel één van zijn eerste internationale matchen leverde, betekende die prestatie het orgelpunt van zijn loopbaan. Het was daar dat hij meteen een grote faam kreeg in de voetbalmiddens en onmiddellijk bestempeld werd als een van de beste Europese buitenspelers. In 1947 werd hij dan ook aangeduid in de ploeg van het Vasteland om de Engelsen te bekampen. Dit laatste was een grote eer voor hem en lijfde hem definitief in bij de Europese voetbalélite. Het betekende voor ons landje eveneens zeer veel.

Die schitterende internationale loopbaan van Torke wekt bij velen de indruk dat hij niet meer van de jongste is. Zijn minder goede vorm van de eerste helft van dit jaar, deed zelfs de mening veld winnen dat onze pientere buitenrechts reeds op zijn retour was, zoals zijn ploegmaat Bert Decleyn. Dat Torke nog ver van afgedaan heeft en waarschijnlijk nog lang bij onze voetbalgrootheden zal mogen gerekend worden, bewees hij tegen de Ieren in April van dit jaar. Trouwens Torke is nog een heel jonge kerel, hij is nauwelijks 25 jaar oud en werd dus internationaal op 20 jarige leeftijd. Eens in de nationale ploeg kwam hij er niet meer uit, tenzij door een kwetsuur in 1948; hij was dan ook niet minder dan twintig keer internationaal.

Ondanks zijn schitterend internationaal verleden, vertoont zijn voetballoopbaan niets sensationeels. Zijn levenlang droeg hij de kleuren van Malinois. Hij doorliep zoals de meeste jonge voetballers de verschillende jeugdelftallen. Dan kreeg hij plots de grote kans. Torke speelde in de reserven toen de titularis van de eerste ploeg werd gekwetst, Torke zijn plaats kreeg... en ze niet meer verloor.

Torke speelt met beide voeten even goed, hij is aalsnel, kan verbluffend dribbelen, heeft voor plaatsverwisseling, en houdt er daarbij nog een gevaarlijk schot op na.

Ook zijn gestalte is wel typisch voor een buitenspeler, want hij meet 1,65 m. en weegt ook 65 kg.

En om te sluiten, beste vrienden, geef ik jullie Lamberechts zijn burgerlijke stand : hij is gehuwd en vader van twee kinderen.

MIEL.

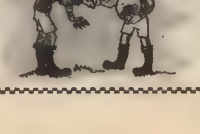

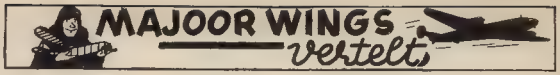

DOUGLAS « GLOUDSTER » U.S.A.

Zal de reaktiemotor weldra gebruikt worden voor de handelsluchtvaart? Het is nog te vroeg om op deze vraag te antwoorden. De reaktiemotoren zijn zeer duur en hebben misschien ook nog niet genoeg proeven geleverd om het er op te wagen. Het is dus bijna zeker dat de schroef nog enkele jaren het bewind zal voeren. Er zijn nochtans verschillende konstrukteurs die zich bezig houden met de mogelijkheid, zelfs voor kleine vliegtuigen, de motoren met schroef te vervangen door om het even welke turbine. De Douglas-fabrieken zijn van wal gestoken met een toestel voorzien van twee reaktiemotoren in de romp gebouwd. Tot op heden is de « Cloudster » een prototype gebleven en over de resultaten met dit toestel geboekt, werd nog met veel kenbaar gemaakt. Toch moeten ze goed geweest zijn, want de firma Douglas heeft aangekondigd dat er een nieuw tweemotorig toestel, naar model van de « Cloudster », gebouwd wordt, dat acht en veertig passagiers zal kunnen vervoeren.

De « Cloudster » is een metalen toestel met lage vleugels. De cabine heeft vijf plaatsen en staat voor de slagzijde van de vleugels.

De twee « Continental »-motoren met verkoelde lucht zijn in de romp gebouwd en werken door tussenkomst van drijfstangen en de gangmaker van de schroef. De lucht die bestemd is voor het verkoelen, wordt door twee schuinliggende kieuwen, die uitkomen op de slagzijde van de vleugels, aangevoerd.

Wat luxe en comfort betreft, kan men de cabine van de « Cloudster » best vergelijken met de schoonste Amerikaanse auto's.

HOOFDKENMERKEN	
Lengte	12,13 m.
Hoogte	3,66 m.
Vleugelspanwijdte	10,78 m.
Landingsstel	4,65 m
Diameter van de schroef	2,44 m.
Motoren	twee « Continental's » 6 cylinders van 250 t
Kracht	500 P.K.
Plafond	3.600 m
Aktieradius	1.770 km
Maximum snelheid	320 km per uur.

« GLOUDSTER »

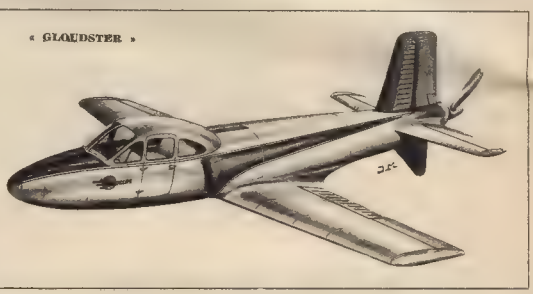

TWEE HAZEN

Jan Knabbel en Jan Babbel,
twee hazen, lang geoord,
die zaten in een weide
te grazen, ongestoord
Daar deed een jager knallen
een schot van vuur en
[schroot.
Jan Babbel liet zich vallen
en zuchtte· « Ik ben dood! »
Jan Knabbel hoorde 't gal-
[men
van 't schot in 't naaste
[woud,
hij dreigde met zijn oren
en knabbeltande stout .
« O Wee u, boze jager,
gij schrik van wei en woud!
Mijn makker ligt verslagen,
zijn knotstaart is al koud »

Jan HEKEL.

RIJMSNOERTJE

◆ ◆ ◆

Hoe laat is het ?...

VERONDERSTELLEN we dat, tengevolge van een aardbeving of andere natuurramp al de uurwerken ter wereld tegelijkertijd zouden blijven stilstaan. Wat een ontreddering zou dat in de moderne wereld teweegbrengen want, of hij 't nu graag heeft of niet, het uur is van essentieel belang geworden in de hedendaagse samenleving.

Nochtans hebben de chronometers niet altijd bestaan. Hoe wisten onze voorouders dan hoe laat het was ? Wel, onze voorouders keken naar de zon en wisten het dan ongeveer, net als de boeren op 't veld het nu nog doen, ofwel luisterden ze naar 't kleppen van 't angelus op de kerktoren.

Dat is heel juist maar, toch zijn we er nog niet helemaal. Luister even.

Gnomon

Zonnewijzer

DE OORSPRONG

Onze voorouders — nu moeten we heel ver teruggaan — leefden met de natuur mee en steiden vast dat de zon een heel grote rol speelde in het leven. Immers, met de zon komt het licht, de warmte en bloeit alles. Als de zon niet verschijnt dan is het donker en koud en kwijnt alle leven. Het is dan ook logisch dat ze hun leven regelden naar het licht en de tijd schatten naar de loop van de zon, die 's morgens opgaat en 's avonds weer onderduikt.

Het allereerste voorwerp om de tijd te bepalen was een doodgewone stok. Deze stok werd in de grond geplant en naar gelang de schaduw langer of korter viel, was het mogelijk de lengte van de dag te bepalen en te verdelen.

Het is ook met deze stok dat het verschil tussen zomer- en winteruur ontdekt werd. Dit systeem was echter niet zeer nauwkeurig en er werd naar iets beters gezocht; zo vond men de gnomen of zonnewijzer.

DE ZONNEWIJZER

Het woord **gnomen** komt van het Grieks. Dus hadden de Grieken reeds zonnewijzers ? Ja, en ook in China was de zonnewijzer reeds twintig eeuwen vóór onze tijdrekening bekend doch, het is slechts in de V^e^ eeuw vóór Kristus dat hij zijn definitieve vorm kreeg. De eerste zonnewijzer zag er uit als een uitgehold halfrond met een beweegbare stift in 't midden. Om in dit instrument de uren aan te duiden, werd er bij het opgaan van de zon een streep getrokken juist op de schaduwlijn door de stok aangegeven duf, in tegenovergestelde richting van de zon. In het halfrond van de zonnewijzer werd dan verder heel de dag de loop van de schaduwlijn opgetekend en deze liep vanzelfsprekend evenwijdig met de baan door de zon beschreven. Het is zo dat men er toe kwam de dag in twaalf gelijke delen te verdelen.

Later kwamen er andere zonnewijzers die veel juister waren. Op deze zonnewijzers waren de lijnen zodanig getrokken, dat de schaduw van de stift, die er aan bevestigd was, het uur aanwees. Deze zonnewijzers konden zowel horizontaal als vertikaal zijn en hadden alle afmetingen. De Grieken en de Romeinen waren handig in het maken van zonnewijzers en later, nl. in de Middeleeuwen, leefden er ook in onze gewesten specialisisten in dit vak.

Boven zulk een zonnewijzer werd er gewoonlijk een spreuk aangebracht, bv. : « Het leven is als een voorbijgaande schaduw ».

De Gothische Kerk van Brou (Frankrijk) bezit nog zo'n merkwaardige zonnewijzer vlak voor de ingangsdeur. De uren worden er door stenen aangeduid en indien men zich op de juiste plaats die de maand aanduidt, dan wijst de schaduw die men afwerpt het uur van dit ogenblik aan.

HET WATERUURWERK

Buiten de reeds beschreven zonnewijzers gebruikten de Romeinen ook nog wateruurwerken. Het was een groot vat met water gevuld, dat over een tijdsspanne van 24 uur uitliep. Een kleine vlotmaker daalde met het waterniveau en kommandeerde een naald die van boven naar beneden langs een wijzerplaat liep waarop de uren aangeduid waren.

Buiten wateruurwerken waren er ook nog **zandlopers**. Wat een zandloper is weten jullie vermits een kleine zandloper thans nog in moeder's keuken thuis hoort.

Waren er veel zandlopers en wateruurwerken in onze gewesten ? En was die zonnewijzer in onze mistige regenlanden wel van groot nut ? Zandlopers en wateruurwerken waren uiterst zeldzaam en ook de zonnewijzer was niet de ideale tijdmeter. Het is een feit dat de mensen uit de Middeleeuwen heel weinig begrip hadden van uur, dag en tijd. In de geschiedenis leest men bv. dat koning Alfred steeds waskaarsen bij zich had, die even lang waren, en die hij een na een liet ontsteken om aldus een beetje regelmaat in zijn zwerversleven te brengen. In de kronieken van Henegouwen vindt men volgende anekdote die typisch is voor het tijdsbegrip uit die periode. In Bergen zou er te negen uur een duel plaats vinden. Sedert het morgenkrieken was de eerste kamper reeds ter plaatse, doch de tweede was te negen uur nog niet daar. Had deze zich uit schrik teruggetrokken of... was het nog geen negen uur ? Om te weten of het al dan niet negen uur was begonnen de juryleden een ingewikkelde berekening en werd de geestelijkheid er ook bijgehaald omdat deze, vermits de kloklken op bepaalde uren geluid werden, meer begrip had voor het juiste uur.

Wisten die mensen dan juist hoe oud ze waren ? Neen, niet juist, wat misschien wel prettig was !

Van de zonnewijzers en de wateruurwerken tot onze chronometers is er heel wat weg afgelegd en jullie weten wellicht dat de eerste uurwerken met gewichten werkten. Dan kwam de pendule of slingeruurwerk wat een grote vooruigang betekende en voor de Belgische horlogeindustrie een bloeitijdperk inluidde.

De uitvinding van de **spiraalveer** was echter de belangrijkste. Van dan af kon men de uurwerken veel kleiner en veel nauwkeuriger maken.

In de XVIe eeuw werd door een Nürenbergs geleerde een klein zakuurwerk gemaakt dat de vorm had van een ei, en daarom bekend is als « Het ei van Nürenberg ». Dit ei was de voorloper van onze hedendaagse zak- en polsuurwerken.

Wateruurwerk

Klok

CORENTIN BIJ DE INDIANEN

De chef der Sioux, Zwarte Bison, werd door een Blanke gewond. De Sioux nemen wraak en overvallen de karavaan waarbij zich ook Corentin en zijn moeder bevinden.

TEKST en TEKENINGEN van PAUL CUVELIER

Daar de Blanken reeds in de rivier staan met hun wagens, kunnen ze deze niet meer in kring opstellen om aldus beter weerstand te bieden aan de stormloop der Indianen.

De Roodhuiden vallen de karavaan langs alle kanten tegelijkertijd aan. De pioniers verdedigen zich wanhopig.

De brandende pijlen van de Indianen zetten spoedig een aantal wagens in lichte laaie.

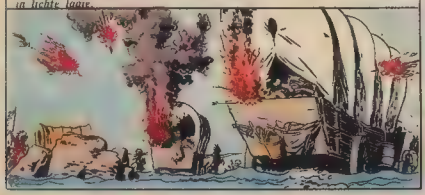

Gebruik makend van de algemene verwarring is één wagen er in geslaagd de overkant van de rivier te bereiken

...De koetsier wordt door een pijl getroffen en valt voorover. Een luide angstkreet weerklinkt in de wagen.

Met een woeste sprong staat de Indiaan in de wagen.

Als hij Corentin en zijn moeder ziet, zwaait hij met zijn tomahawk, doch op het ogenblik...

...Dat hij wil slaan, wordt hij door een pijl getroffen en het wapen valt hem uit de hand.

(Wordt voortgezet.)

Het KORAALEILAND

door R. M. Ballantyne

Ralph, Jack en Peter, de drie scheepsjongens van « De Pijl », zijn door een vreselijk onweer op de kust van een verlaten eiland aangespoeld. Ze zien in dat ze niet vlug zullen weg geraken en maken dus een boot.

1. — Jack, Ralph en Peter weten niet hoe ze van dit eiland zullen weg geraken. Ze maakten daarom de boot die ze nu beproeven.

2. — Op het ogenblik dat ze het strand bereiken, bedekken zwarte wolken de hemel en overspoelt hen een reusachtige golf.

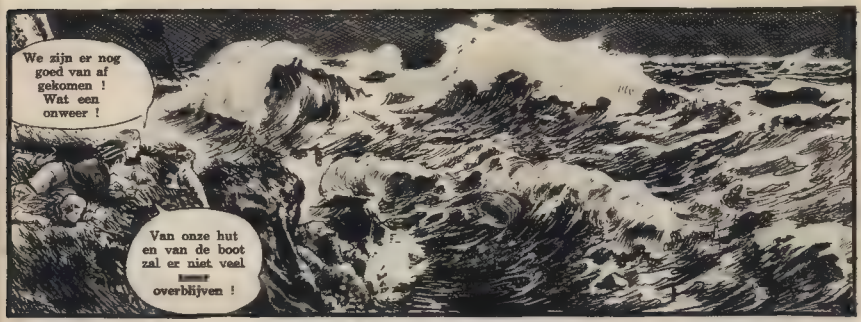

3. — De golven slaan met een donderend geraas tegen de rotsen te pletter. Zij ontwortelen de bomen en sleuren ze mee alsof het stroopijltjes waren. Eens te meer blijven de drie vrienden op een wonderbare wijze gespaard.

4. — Het tropisch onweer is even vlug voorbij als het kwam. Het strand ligt vol zeewier, rotsblokken en ontwortelde bomen. Ook de hut van onze vrienden is weggevaagd.

JAN BART
DE HELD VAN DUINKERKE

DOOR JUUL FILLIAERT

Geïllustreerd door J. LAUDY.

WAAR de hoge koppen, op zee elkander met grof beschut bedonderen, is hij de zwerver, die op 't gepaste ogenblik opdaagt om de beste brokken van de tafel weg te ruimen. Langs de neus en op de rug van anderen, haalt hij zijn oogst binnen. steeds zwerft hij op zee rond. Hij loopt slechts de haven binnen, ofwel wanneer het bedrag van het losgeld hem groot genoeg schijnt om verzilverd te worden. ofwel wanneer de in eigen ruimen geladen buit hem hiertoe verplicht.

Omstreeks Bartholomeusdag zoeken alle kapers het nest op. De schepen worden nagezien en gekalefateerd. Herstel aan zeilen en wat nodig is. Af- en aanmonstering van de bemanning moeten in regel worden gebracht.

Jan had zich op bijzondere wijze, bij Dorne, onderscheiden. In de kaperswereld had zijn naam opgang gemaakt. Het stond buiten twijfel dat die jonge kerel een der jongste, wellicht de jongste kapitein der vloot zou worden. Van kindsgebeente had hij de volledige opleiding, in alle onderdelen, medegemaakt; door alle waterlijes gezwommen. Dekjongen, matroos, visser, zeesoldaat, stuurman. In alle baantjes had hij geschitterd. Hij was daarbij heel anders dan de gewone zeeman aangelegd. Hij had zich kunnen bedwingen voor drankuitspattingen, hij had zijn kennissen door eigen inspanning en kunde verrijkt. Met de helm geboren in 't zeemansvak.

Jan zelf voelde zich iemand. In de Boomstraat werd hij door geburen en kennissen met waardeerbare innemendheid begroet. Jan zag de bewondering in hun ogen stralen. Hij was er fier en trots om. Hij kon ook, op zo'n minzame wijze, omgaan met kleinen en groten en met de oude zeebonken, die door de jaren of door ongelukken uit zee werden gehouden, voerde hij een gemoedelijk praatje. Moeders namen hem in vertrouwen om een baantje van dekjongen voor hun jongen los te krijgen.

— Maar 'k ben nog geen kapitein, lachte Jan dan.

— Dat wordt ge in 't korte, morgen wellicht!

Telkenkeer hij binnenliep, ging hij 's avonds, in « De Gouden Ster », een pintje drinken. De eerste kennismaking

Jan Bart werd door kapitein Dorne als tweede stuurman aangemonsterd.

was hem daar meegevallen. Mannen met gezag, burgers die bevelen mochten, lieden die voornaam voorkwamen en geen flauwe praat uithaalden. Zijn betrekkingen met de reders werden hartelijk en gemoedelijk.

Baas Goethiere kon met hem best over de baan. Hij had immers ook speurzin in 't lijf om te zien dat hij een zaakje kon doen met Jan op sleeplouw te nemen. Ei! Zo pas is zijn schipje, « Koning David », zonder kapitein gevallen. Ze willen thans allemaal een groot fregat onder de voeten hebben. « Koning David » is nochtans een degelijke boot, snelle vaart, sterke romp, gemakkelijk stuurroer. Onder ervaren handen een gewillig en gedwee werktuig om zaken te doen.

— Net iets voor u, Jan, zegt Dorne. Goethiere, ik sta borg voor Bart. Ik weet wat hij waard is. Met hem wordt ge schatrijk.

— Zo'n vaart zal het wel niet gaan, zegt Jan, maar we zullen ons best doen.

— 't Zal van u afhangen Jan, op « Koning David » te blijven ofwel verderop te komen. We hebben het nieuw fregat van stapel laten lopen. Een prachtschip, Dorne, zestig voet, acht schietbussen en tachtig man. Hoe we 't dopen zullen? Nog te zien. Maar 't kan iets voor u worden, Jan!

Jan behoefde zich geen drukte te maken om zijn bemanning aan te werven. Goethiere en Dorne stonden er zelf verbaasd over. 't Was steeds een krachttoer geweest om 34 man bijeen te krijgen. Wat verdienste kon er ook gemaakt worden aan boord van zo'n pruding? En nu wilden ze allen met de nieuwe kapitein varen!

Maar Jan werfde persoonlijk zijn manschap aan. 't Moesten degelijke krachten wezen en Vlaamse jongens. Wanneer hij zijn aanmonsteringsrol bij meneer Hubert binnendroeg, scheen deze in zijn nopjes Niet omdat Jan een voltallige Vlaamse bemanning voorlegde, maar omdat door deze aanwerving het bewijs geleverd werd, dat de Vlaamse matrozen ook wel op staatsschepen goed zeevolk zouden worden, wanneer zij maar aangevoerd werden door mannen van hun ras.

— Ik wens u het beste, Bart. Denk er maar even om dat de tijd komen kan, dat de mannen van uw slag geen slecht figuur zouden maken aan boord van de oorlogsschepen.

— 't Getij kan inmiddels, keren, meneer Hubert. Wie kan immers zeggen, onder welk vaandel we morgen zullen varen?

— Afwachten en zien, Bart. Tijd zal raad en kennis brengen. Maar wees er van overtuigd, het duurt geen paar maanden of we zijn in oorlog met Spanje. En dan krijgt u, uw naaste bloedverwanten, deze van Nieuwpoort, op uw dak.

Het was de gewoonte dat een nieuwe vaart onder bevel van een nieuwe kapitein, door reder en manschap werd gevierd. Jan en reder Gouthiere wilden de inzet bezegelen met een prachtig afvaartfeest, een fooiedag uit de bovenste lade. Jan was van boord niet weg te schoppen. Alles moest in de minste puntjes verzorgd worden. Andere kapiteins glimlachten eens fijntjes, bij 't zien van al die drukte. Nieuwe bezems keren goed, monkelden ze ondereen. Na een paar reizen zal het nieuwtje er wel afgesleten zijn.

Voor de eerste maal dat Jan een dek onder de voeten kreeg, moest het in orde zijn. 't Wil immers wat zeggen van onderdan, meester worden. Na God, meester zijn aan boord. Dat was geen ijdel gezegde zonder zin of betekenis. Koningen en keizers lieten zich, door Gods afgezanten, kronen. Hij was geen koning noch keizer, neen, hij was meer: hij was schipper naast God.

En 't fooiefeest zou ingezet worden en begonnen met een plechtige mis, in de hoofdkerk van de stad. Jan was geen piaarbijter. Ver van daar. Hij was gelovig en inkristelijk. Ieder zeeman is dit trouwens vanzelf. Van huize uit dragen ze het zielsgevoel en het godsdienstig besef voor 't leven mede.

Wordt vervolgd.

's Avonds trok hij naar « De Gouden Ster »

LECLERC

DE LEGENDARISCHE OFFICIER

Tekeningen van Le Rallic — Tekst van Roger Lavy

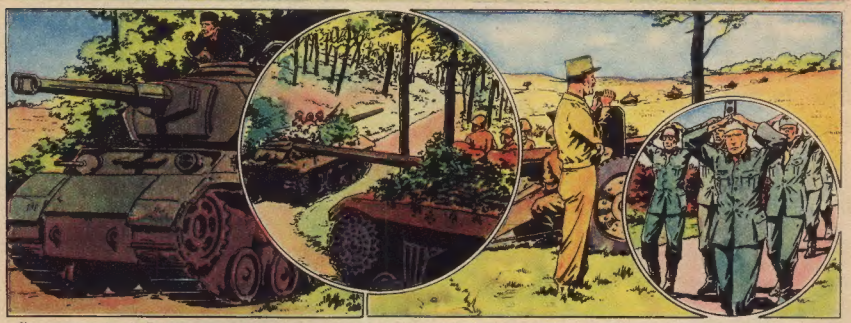

Men vernoemt dat de Duitsers zich gereed maken om de Fransen te ontmoeten. Het is de 2e Pantserdivisie van de Wehrmacht die tegen het 2e D.B. in 't veld staat. Het wordt een gevaarlijk werk! Dwars door de wouden gaat het nu en het is een echte guerillastrijd. Achter iedere boom, achter iedere struik schuilt gevaar. Het is een vermoeiend en zenuwslopend gevecht. Naast een batterij van de artillerie volgt de generaal het oprukken van de mannen van Putz. Als de avond valt, dreunen de artillerieschoten veel verder. Dat is een goed teken; zijn mannen gaan steeds vooruit. Daar komen Duitse krijgsgevangenen naar achter, ze brengen hun gewonden mee... Opeens is alles stil. Wat gebeurt er?

De gevechtswagen van Putz kon op een kruisweg een vijandelijke automitrailleuse in brand schieten, maar de weerbots is hevig en enkele minuten later vat zijn eigen gevechtswagen vuur. Dat wordt ernstig! De infanterie springt er uit en verschuilt zich in de struiken. Daar komen Duitse gevechtswagens opdagen. Een buitenkansje voor de twee Franse jagers op chars, want de « Bazooka » is geen Duits monopolie... Drie gevechtswagens komen aanrollen... Laden en mikken... Verduiveld, het schot gaat niet af! De elektrische batterij is geroosterd.

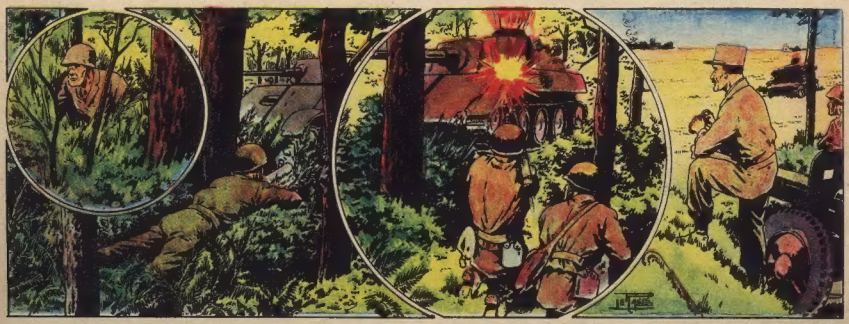

De twee mannen hebben begrepen en één van hen kruipt stil achteruit om een andere batterij te zoeken. Gedurende een uur heerst er een grote stilte in het bos. De Duitsers kijken door de torens van hun wagens de omgeving af. Dichtbij verscholen in bladeren en struikgewas wacht de Fransman op de terugkeer van zijn vriend. Eén van de vijandelijke gevechtwagens draait om, doch de twee anderen blijven staan en worden weldra in brand geschoten. De mannen van Putz kunnen weer verder en dit goede nieuws wordt dadelijk aan Leclerc gesignaleerd.

(Wordt voortgezet.)

DAAR was eens een houthakker en zijn vrouw en die hadden drie zonen. De jongste echter was een verstoteling. Op een keer ging de vader in het bos hout kappen. Hij had een eierkoek bij en een fles wijn. Aan de rand van het bos kwam hij een oud, grijs manneke tegen, dat zei :

— Mag ik eens van uw eierkoek bijten en van uw fles wijn drinken? Ik heb zo'n honger en zo'n dorst.

— Neen, zei de houthakker. Ik heb niet eens genoeg voor mij.

En hij ging verder het bos in en begon hout te kappen. Maar hij kapte in zijn been, en al hinkende moest hij terug naar huis.

— Ik zal wel gaan, moeder, zei de oudste zoon, en de moeder gaf hem een eierkoek en een fles wijn. Aan de rand van het bos kwam hij een oud, grijs manneke tegen, dat vroeg :

— Mag ik eens van uw eierkoek bijten en van uw fles wijn drinken? Ik heb zo'n honger en zo'n dorst.

— Neen, zei de oudste zoon. Ik heb nog niet eens genoeg voor mij.

Hij ging voort en begon aan een boom te kappen. Maar hij kapte in zijn been en ging wenend naar huis.

— Ik zal wel gaan, moeder, zei de tweede zoon. De moeder gaf hem weer een eierkoek en een fles wijn. Aan de rand van het bos ontmoette hij een oud, grijs manneke, dat vroeg :

— Mag ik eens van uw eierkoek bijten en van uw fles wijn drinken? Ik heb zo'n honger en zo'n dorst.

— Neen, antwoordde de tweede zoon, want ik heb nog niet genoeg voor mij. Hij ging ook het bos in en kapte ook in zijn been en moest terug naar huis gaan.

— Moeder, nu mag ik gaan zeker? vroeg de jongste zoon.

— Gij, stommerik, zei de moeder, ge kunt nog geen bijl in uw handen houden.

Er moest toch iemand gaan. De jongste zoon ging dan en de moeder gaf hem een stuk oudbakken brood mee en een fles zuur bier. Aan de rand van het bos zag hij ook het grijs, oud manneke, dat vroeg :

— Mag ik eens van uw eierkoek bijten en van uw fles wijn drinken? Ik heb zo'n honger en zo'n dorst.

— Ik heb alleen een stuk oudbakken brood en een fles zuur bier, maar we zullen het eerlijk delen, zei de jongen.

— Ge zijt een brave jongen, antwoordde het oud ventje. En ge zult het heel ver brengen. Zet uw bijl tegen een boom en ga waarheen uw voeten u dragen. De jongste houthakkerszoon ging niet terug naar huis, maar trok de wijde wereld in. Hij zette zijn bijl tegen een boom en ging waarheen zijn voeten hem droegen.

Op zekere dag, als hij al lang gegaan had, kwam hij aan een open plaats in het bos. Daar zag hij een wolf, een raaf en een mier, die ruzie maakten over de verdeling van een dood schaap.

— Kunt gij dat niet verdelen, jongen? vroegen zij, zodat we allemaal tevreden zijn en kunnen eten.

Hij gaf het vlees aan de wolf, de ingewanden aan de raaf en de kop aan de mier. Ze waren zo tevreden dat de wolf hem een haar uit zijn pels schonk en zei :

— Als ge aan mij denkt, zult ge in wolf veranderen. Hou dit wolvenhaar goed bij.

De jongen stak het in zijn binnenzak.

— Van mij krijgt ge een pluimke, zei de raaf. Als ge aan mij denkt, zult ge in raaf veranderen.

En de mier gaf een lid van een voelspriet en zei « dat hij in een mier zou veranderen als hij aan haar dacht ».

Hij hield die drie dingen goed bij en trok verder. Onderweg hoorde hij zeggen dat er in het kasteel van de draak een schone prinses gevangen zat. Zij kon alleen gered worden, als ze de draak doodsloeg met het ei van een witte duif, die uit de buik van een wolf kwam. Maar tot hiertoe had nog niemand dat ei gevonden. De zoon van de houthakker ging altijd verder.

Op een avond ontmoette hij een grote wolf die hem aanviel. Hij dacht dadelijk aan die welke hem een haar had gegeven. Hij nam de gestalte aan van een heel grote wolf en beet de andere dood. Uit zijn buik kwam een witte duif gevlogen.

« Hier is mijn kans », dacht de houthakkerszoon. Hij veranderde in een grote raaf, vloog de duif achterna, greep haar en stak haar in een kevie. Hij wachtte tot ze een ei gelegd had en hiermee trok hij naar het kasteel, waar de prinses gevangen zat. Hij kon echter niet binnen, want de eiken deuren waren dubbel gegrendeld. Hij toverde zich om in een mier zo kon hij tussen de spleten kruipen. Om bij de prinses te komen, nam hij opnieuw de gestalte van een mens aan.

— Hier, zij hij tot de schone prinses, die zat te wenen van verdriet; hier is het ei van de witte duif, die uit de buik van de wolf kwam gevlogen. Sla dit tegen het voorhoofd van de draak en hij zal voor uw voeten doodvallen.

— O, mijn redder! riep de prinses, loop gauw weg, want seffens zal de draak thuis komen.

Ze hoorden de grond reeds dreunen onder zijn stappen. De houthakkerszoon ging vlug achter een pilaar staan en zag hoe de prinses de draak dood sloeg met het duivenei. Maar tegelijkertijd begon het paleis vol water te stromen : dat was de wraak van de draak. De schone prinses zou verdronken zijn, ware de houthakkerszoon er niet geweest om haar te redden. Deze laatste werd weer een heel grote raaf, nam de prinses op de rug en zo vlogen ze naar de koning, die heel blij was zijn dochter terug te zien. Toen de prinses nog gevangen zat, had de koning over het hele land laten afkondigen dat wie de prinses bevrijdde, haar zou ten huwelijk krijgen. Als hij echter zag dat de redder slechts een arme houthakkerszoon was, verzon hij iets om zijn belofte niet te moeten nakomen.

— Ge moogt met mijn dochter trouwen als ge vóór morgenvroeg die oven met brood kunt leeg eten, zei hij.

De jongen ging triestig weg, omdat hij toch zoveel niet kon eten. Onderweg zag hij een man, die de schors van de bomen at en luidkeels weende.

— Wat is er? vroeg de houthakkerszoon. Waarom weent ge?

— Omdat mijn honger nooit overgaat, antwoordde de man.

— U heb ik nodig, zei de jongen en hij liet de veelvraat in 't geheim de broodoven leeg eten.

's Morgens kwam de koning zien en hij schrok geweldig, maar vlug verzon hij iets anders.

— Ge moogt alleen met mijn dochter trouwen als ge tegen morgenvroeg mijn wijnkelder kunt leeg drinken, zei hij.

Weer ging de houthakkerszoon triestig weg en onderweg zag hij een man die een vijver aan 't uitdrinken was en hardop snikte.

— Wat is er? vroeg de houthakkerszoon. Waarom weent ge?

— Omdat ik mijn dorst niet kan gelest krijgen, antwoordde de man.

— U kan ik gebruiken, zei de jongen. Hij nam de dorstige mee en liet hem de wijnkelder van 't paleis leeg drinken.

's Morgens kwam de koning zien en hij stond stomverbaasd. Nu kon hij geen uitvlucht meer vinden en hij zei :

— Gij en niemand anders zult mijn dochter trouwen.

— Het heeft nu lang genoeg geduurd, vond de schone prinses.

Ze trouwde met de houthakkerszoon en ze was er heel gelukkig mee.

LIA TIMMERMANS

Van alles en nog wat...

WIST JE?

● De mensen bouwen huizen die tot tweeduizend maal hoger zijn dan hun eigen lengte en we moeten bekennen dat torens en wolkenkrabbers knappe stukjes zijn; maar er zijn dieren die het nog veel beter kunnen. Kennen jullie de mieren? Wel, de witte termieten, die in de warme landen leven, en slechts 2 tot 3 mm. lang zijn, maken woningen, namelijk de termietenheuvels, die een hoogte van 5 tot 6 meter bereiken!

● De man die een lokomotief wil oplichten, maakt zich bespottelijk. Al was hij een reus, hij zou het niet klaar spelen. De mieren kunnen het echter! Zij zijn in staat om een gewicht op te tillen of voort te sleuren dat ervenredig is aan het gewicht van een lokomotief voor de mens!

● Indien een athleet moest beweren dat hij over de Eiffeltoren kan springen, zou men hem aanraden in Geel kost- en inwoon te zoeken; maar de vlooi, ze is nauwelijks 3 mm. groot, kan tweehonderdmaal hoger springen dan haar eigen lengte! De vlooi kan 500 tot 600 meter ver springen. Daar een mens zeshonderdmaal groter is dan een vlooi zou hij, om het vlooirekord te kloppen, 300 meter hoog moeten kunnen springen!

We hebben nog veel te leren, nietwaar?

HET MYSTERIE VAN DE MONT EVEREST

● Onlangs heeft men op deze berg, op een hoogte van 6.000 meter, sporen van mensenvoeten gevonden die driemaal groter waren dan de sporen van een normale mensenvoet. Reeds in 1936, had de geleerde Ronald Kaulbach, tijdens zijn expeditie aldaar, deze sporen opgemerkt. Hij heeft zelfs een wezen van ongeveer twee meter lang, geheel met een dikke, witte vacht bekleed voor zich uit zien lopen. Als men de inwoners van Thibet kan geloven, zou het hier gaan om « sneeuwmensen » die het gezicht van een mens en reusachtige ledematen hebben en soms uit de hoogte, waar ze leven, afdalen om een dier te roven of om voedsel te zoeken.

Zou men hier voor de laatste overblijfselen staan van een voorhistorisch mensenras? Dat is de vraag die een Engelse expeditie, welke eerlang naar het Hymalayagebergte zal vertrekken, zal trachten op te lossen.

EEN NEW-YORKS TELEFOONBOEK

● Als de telefoon in 1878 in de stad New-York gelegd werd, telde het telefoonboek het eerste jaar, juist geteld, één bladzijde met de namen van tweehonderd één en zeventig abonné's. Sedertdien zijn de tijden veranderd en voor het ogenblik worden er te New-York per dag twee en twintig miljoen telefoontjes gegeven en het telefoonboek voor de stad telt eventjes... acht duizend bladzijden!

OPLOSSING VRAAGSTUKKEN Nr 22

VRAAGBANK

1. Om hun vijanden vrees aan te jagen. — 2. Istamboel. — 3. Meer. De hond heeft er twee en veertig. — 4. Het vliegenvogeltje. — 5. Neen. De Orthodoxe-Kristenen vieren het Kerstfeest op een andere datum. — 6. Brazilië. — 7. Met snippers katoen en lijnwaad. — 8. Marokko. — 9. Eén.

NATUURKUNDE

1. Helblauw of groen, soms ook bruin. — 2. De beet van een tarentula is niet dodelijk. — 3. Neen, zij zijn er ongevoelig voor. — 4. De ijsbeer zwemt met zijn twee voorste poten alleen, al de andere viervoeters gebruiken hun vier poten om te zwemmen. — 5. Neen, onder de geweldige drukking die er op de bodem van de oceaan is, vormt er zich een soort slib.

OPLOSSING KRUISWOORDRAADSEL Nr 22

Horiz. : 1. Aap. - 2. Droom. - 3. Vee - Kakkerlak. - 4. Koeliés. - 5. Fiets.
Vertik. : 1. Made. - 2. Are. - 3. Po. - 4. OK. - 5. Mak. - 6. Kof. - 7. Kei. - 8. Gelei. - 9. Rit. - 10. Les. - 11. As.

KRUISWOORDRAADSEL

Horiz. : 1. Serie, rij. - 2. Rotsen in of bij de zee gelegen, zeeklippen. - 3. Vergiftige jachtspin. - 4. Slaapwandelaar. - 5. Muzieknoot.

Vertik. : 1. Muzieknoot. - 2. Van het werkwoord eten. - 3. Tijdrekening, jaartelling, tijdperk. - 4. Trechtervormige sleepnet. - 5. Winterverblijf voor het vee. - 6. Reuk, slechte geur; mode. - 7. Vuurberg in Italië. 8. Stad in Italië. - 9. Verkorting van lumen. - 10. Overste van een mannenklooster. - 11. Sterkwatertekening.

TRANSOCEANISCH TREINTELEFOONGESPREK

● Voor het eerst heeft een telefoongesprek plaatsgehad tussen Londen en een rijdende trein in de Verenigde Staten. James Maxwell, directeur van een reisbureau die op weg was van New-York naar Washington, heeft van in de sneiste trein ter wereld, de « Pennsylvania Congressional Ltd », sir Alexander Maxwell, voorzitter van de Britse raad voor vreemdelingenverkeer, opgebeld. Ondanks de snelheid van de trein was het gesprek zeer goed verstaanbaar, zo verklaarde sir Alexander Maxwell.

DE GOEDE CHOCOLADE "Côte d'Or„ PRESENTEERT JULLIE:

De Lotgevallen van Mijnheer Cotdor : MIJNHEER OLIFANT WORDT GOOCHELAAR

HET GEHEIM VAN DE ZWAARDVIS

(Tekst en tekeningen van Edgar-P. JACOBS.)

De Gelen, door Olrik verwittigd, bestormen met man en macht de basis. Mortimer legt de laatste hand aan de mysterieuse « Zwaardvis » en Sir William beveelt het vuur te openen...

PLOTS SPUWT DE ARTILLERIE VAN DE BASIS VUUR UIT ALLE MONDEN. VELE AANVALSBOTEN VAN DE GELEN ZIJN ZWAAR GETROFFEN EN VERSCHILLEN DE DIESTROYERS, DIE ZICH TE VER GEWAAGD HADDEN, MOETEN DEERLIJK GEHAVEND OMKEREN...

DE LUCHTMACHT, DIE DOOR HET UITBLIJVEN VAN HET AFWEERGESCHUT TOT DAN TOE VRIJ SPEL HAD OP DE ROTS, KRIJGT EEN ZWARE LADING MAGNETISCHE RAKETTEN TE VERTEREN.

DE DUIKBOTEN ZITTEN NU TE MIDDEN VAN HET ENORME MIJNENVELD DAT DE TOEGANG NAAR DE GROTE POORT VAN HET SAS VERSPERT.

DIT ONVERWACHT EN KRACHTIG TEGENOFFENSIEF KOST DE GELEN GROTE VERLIEZEN EN BREEKT HUN STORMLOOP...

MAAR, KOLONEL, DAT KOST ONS VEEL MAN SCHAPPEN!

WE MOETEN ONZE KALM TE BEWAREN, MIJNE HEREN! WE TREKKEN DE AANDACHT VAN DE GELSEN NU GEHEEL OP DEZE SEKTOR. ALDUS VERGEMAKKELIJKEN WIJ DE TAAK VAN ONZE TROEPEN DIE OP DIT OGENBLIK DE TUNNEL BINNEN DRINGEN...

TERWIJL DE STRIJD OP ZEE VOORTDUURT ZIJN DE GELEN, DIE DE EERSTE POORT KONDEN DOEN SPRINGEN, TOT AAN DE BRUG GEKOMEN DIE OVER DE « AFGROND DER SPINNEN » GEWORPEN IS...

DE OFFICIER, DIE VOOROP GAAT, STAPT PLOTS OP DE ONZICHTBARE DRADEN VAN EEN ELECTRISCH MET CESIUM GEVULD OOG, DAT ONTSTEEKT DE VERDEDIGING « B » DIE JUIST DOOR DE MAKRANWACHT OPGESTELD WAS EN...

TIMS DOOR — BRIDGE — GANG-WAY — RAILY

EEN GEWELDIGE RUKSEMSCHICHT DOORKLIEFT DE RUIMTE GEVOLGD DOOR EEN VRESELIJKE ONTPLOFFING. DE BRUG EN DE GELEN VERDWIJNEN IN DE AFGROND ALLES MEESLEPEND OP HUN WEG. DOOR DE HEVIGHEID DER ONTPLOFFING ZIJN GROTE ROTSBLOKKEN LOSGEKOMEN. ZE STORTEN MET DONDEREND GERAAS NAAR BENEDEN...

... EN VERPLETTEREN DE OVERGEBLEVEN GELEN DIE IN WANORDE EN PANIEK UIT DE GALERIJEN TRACHTTEN TE ONTKOMEN...

ALS OLRIK DIT BERICHT ONTVANGT GEEFT HIJ WOEDEND HET BEVEL TERUG TE KEREN...

HALLO! HALLO! HIER « CENTRAL INFORMATION ». DE GELEN ZIJN OVER HEEL DE LIJN VERSLAGEN...

JONGENS, DE SCOOR IS 1-0 IN HET VOORDEEL VAN DE BLANKEN!

PRACHTIG! MAAR OPGEPAST VOOR DE TWEEDE RONDE!...

(Wordt voortgezet.)